

Een groene verrassing

Voor haar elfde verjaardag kreeg onze oudste dochter van een vriendinnetje een ongebruikelijk cadeau: een heldergroen sprinkhaantje in een kleurig, rond doosje. Het beestje was dood, maar puntgaaf opgedroogd in een houding alsof het elk moment kon wegspringen. Desgevraagd vertelde het vriendinnetje dat haar vader de dode sprinkhaan in december op zolder had gevonden. We zoeken het insect op in onze sprinkhanengids (uitgegeven door de KNNV in 2004) en zien dat het een mannetje is van de zuidelijke boomsprinkhaan.

De zuidelijke boomsprinkhaan staat in de sprinkhanengids vermeld als zeer zeldzame soort, die voornamelijk in de stedelijke omgeving wordt gevonden en waarschijnlijk vooral met auto's uit Zuid-Europa hierheen is getransporteerd. Tegenwoordig is de soort echter niet meer zo zeldzaam en de afgelopen jaren heb ik deze sprinkhaantjes meerdere keren gezien in Pijnacker.

Mannetje zuidelijke boomsprinkhaan, tijdens de fotosessie ging een achterpoot verloren. Foto: Caroline Elfferich

Zuidelijke boomsprinkhanen worden ingedeeld in de familie van de sabelsprinkhanen. De naam sabelsprinkhaan danken ze aan de sabel, die de vrouwtjes aan het achterlijf dragen. Het is geen wapen, maar een legboor om eieren mee af te zetten. De vorm van de sabel verschilt per soort en is afhankelijk van het materiaal waarin de eieren worden afgezet, in plantaardig materiaal of in de grond.

In Nederland komen zeventien soorten sabelsprinkhanen voor. Tot op heden heb ik, zonder er speciaal naar te zoeken, vier soorten waargenomen in de bebouwde kom van Pijnacker. Naast de zuidelijke boomsprinkhaan zag ik de struiksprinkhaan, het spitskopje en de grote groene sabelsprinkhaan. Laatstgenoemde hoor ik trouwens vaker dan dat ik hem zie. De luide zang van de grote groene sabelsprinkhaan is op grote afstand te horen, tot wel honderd meter. Vaak zingen ze 's zomers, in de namiddag en de avond. Ze maken het geluid door met de vleugels

langs elkaar te wrijven. Zuidelijke boomsprinkhanen zijn lang niet zo luidruchtig, die trommelen zachtjes met hun pootjes op bladeren, maar dat is zonder versterking niet te horen voor het menselijk oor.

In de herfst komen sabelsprinkhanen wel eens naar binnen in huis. Net als veel andere soorten insecten zoeken ze als het kouder wordt een beschut plekje om te overwinteren. In huis is het echter veel te warm en te droog voor overwinterende insecten en meestal leggen ze het loodje voordat het voorjaar aanbreekt. Dan kan het gebeuren dat je als sprinkhaan zomaar wordt ingepakt en cadeau gedaan...

Caroline Elfferich, februari 2009